

■ Denetim sisteminin daha da geliştirilerek, kayıt dışı ekonomi ile mücadelede daha etkin tedbirler alınmalı, kayıtsız mal veya hizmet teslim ederek haksız kazanç ve rekabete yol açanların varlığına son verilmesi gerekiyor.

■ Bazı alımlar nedeniyle, KDV indirimine olanak vermeyen düzenlemenin yeniden gözden geçirilerek, indirim imkânı verilmeli. Örneğin, ticari işletmelerde kullanılmak üzere aktifte alınan binek otomobillerin, kanunen kabul edilmeyen giderlerin, zayı olan malların KDV nin indirim konusu yapılmaması, yıllardır hem tenkit konusu oluyor hem de suistimale yol açıyor.

KDV REFORMUNUN HEDEFLERİ

KDV ilk uygulandığı yıllarda genel oran yüzde 10 olarak uygulanıyordu. Genel oran bir süre sonra yüzde 18'e çıkarıldı. Zamanla üç oranlı bir yapı benimsendi. Günümüzde yüzde 1, yüzde 8, yüzde 18 gibi üç oran uygulanıyor. KDV'de farklı oran yapısının sorunlara neden olduğu ve karmaşıklığa da sebep olduğu biliniyor. Ayrıca, sektörlere göre çeşitli istisna/muafiyetler de haksız rekabete yol açıyor. Bir milyon mükellefi ilgilendiren ve 140 milyar TL'yi aşan 'devreden KDV' sorununun ise, hem işletmeler üzerinde yük olarak kalması hem de devletten devamlı alacaklı olması işletmeleri finansal sıkıntıya sokuyor. Başta, ihracatçıların KDV alacakları ve ciddi sayıdaki mükellefin ciddi miktardaki KDV devirlerine çözüm aranıyor.

Mevcut sorunları çözmek, kalıcı, uygulanabilir ve adil bir KDV reformu için düğmeye basılmış durumda. Reform mahiyetindeki bu düzenlemenin 2018 başında uygulamaya konulacağı dile getirilmekle beraber, bu kadar kısa süre içerisinde böylesi bir reformun yetişebileceği konusunda endişeler de bulunuyor.

GELİR VERGİSİ KANUNU

Genel oran olan yüzde 18, Türkiye için yüksek bir orandır. KDV oranının yüksekliği alıcı ve satıcı arasında fiyat pazarlığından çok KDV pazarlığına dönüşüyor. Alıcı ve satıcının menfaatinin çakıştığı yerde ilk tercih KDV'yi devre dışı bırakan kayıt dışılık devreye giriyor. Yüksek KDV oranı, sahte fatura düzenleme ve kullanma gibi kanun dışı yollara sevk ediyor.

KDV sisteminde yer alan bir diğer uygulama ise, indirimli oran uygulaması olup bu uygulamada yüksek oranlı olarak alınan mal ve hizmetlerin düşük oranlı KDV ile teslimidir. Bu sistemde, üreticiler teslim aldıkları mal ve hizmetler üzerinden ödedikleri KDV'yi indirim yoluyla telafi edemedikleri için yüklendikleri KDV için finansman maliyetine katlanmak zorunda kalıyor. Daha sonra fazladan yüklendikleri KDV'yi iade alabilmek için prosedürü takip ederek uzun zaman bekliyor.

Katma değer vergisi, üretilen mal veya hizmetin her aşamasında yaratılan değerden vergilendirildiği, özü itibarıyla nihai tüketicinin katlanmak zorunda kaldığı bir tüketim vergisidir. Türk vergi sisteminde kaynağından kesilen vergiler, gelir üzerinden alınan vergiler, harcama ve servet üzerinden alınan vergiler ile birlikte değerlendirildiğinde Katma Değer Vergisi Reformu hiçbir şekilde tek başına düşünülemez. KDV'de köklü değişiklikler yapmak yalnız başına yetmiyor, ayrıca, KDV ye bağlı olarak diğer önemli vergi kanunları

Reformun olası sonuçları

- 'Önce KDV'yi öde sonra gel' döneminin bitecek.
- KDV sistemindeki oran, istisna farkları azaltılacak.
- KDV'yi yanlış beyan edene ağır cezalar uygulanacak.
- Eğitim ve gıda harcamalarında vergi oranları yeniden belirlenecek.
- Yüksek oranla (yüzde 18) alıp düşük oranla (yüzde 8) satma dönemi sona erecek.
- Üretici firmaların üzerindeki ithalat dahil KDV yükü azalacak.
- Devreden KDV'nin beli usul ve esaslar dahilinde mükellefe mahsup yoluyla iade edilecek.

olan kurumlar vergisi, gelir vergisi ve Vergi Usul Kanunu'nda da gerekli değişikliklerin yapılması gerekiyor ki, bu konuda da Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi Kanunlarının birleştirilerek, Gelir Vergisi Kanunu çatısı altında birleştirilmesi de hükümetin gündeminde bulunuyor.

E-SİSTEMİN KAPSAMI GENİŞLETİLMELİ

Birçok kurumda başarılı bir şekilde uygulanan 'e-devlet' sistemi, özellikle Maliye Bakanlığı ve buna bağlı teşkilatlarda daha da başarılı bir noktaya gelmiş bulunuyor. 'e-defter, e-belge, e-fatura, e-tebligat' bu başarının bir örneğidir. Bu sistem ile kayıt dışı ekonomi ile mücadele de olumlu sonuçlar elde ediyor.

Ticari defter ve belgelerin elektroniklenmesinden sonra KDV'nde beklenen başarı daha da artıyor. Bunun içindir ki, mevcut e-fatura ve e-defter kapsamının daha da genişletilmesiyle beklenen vergi gelirleri daha da artıyor. Sistemin elektroniklenmesinden sonra, sahte fatura işlemleri de azalıyor. Bu durumda, artacak KDV ile birlikte gelir veya kurumlar vergisi de artıyor. Birçok Avrupa ülkesinde uygulanan KDV oranları bize göre çok daha yüksek olmasına rağmen, oralarda sistemin daha başarılı olması düşündürüktür. Maliye Bakanlığı ve buna bağlı Gelir İdaresi'nin, vergi sisteminde son yıllardaki (özellikle e-vergi) başarısı biliniyor ve takdir ediliyor.

NELERE DİKKAT EDİLMELİ?

Biz de, Sayın Bakanın tespitlerine katılıyoruz ve vergi gelirleri arasında ilk sırayı alan KDV mevzuatının gözden geçirilmesine, ihtiyaç olduğu düşünülüyor. Hiç değilse, devreden KDV yüküne ve iadesine radikal ve uygulanabilir yeni bir düzenleme gerekiyor.

Ülkemizde, muhasebe sistemi ve muhasebecilik çok eski olmasına rağmen, 3568 sayılı meslek yasası ile getirilen 'serbest muhasebeci mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirlik' mesleği de çok genç bir meslek olarak, mükellef ile Maliye arasında köprü görevi kuran ve gelir idaresine büyük katkıları olan bir meslek olarak faaliyetini başarılı bir şekilde sürdürüyor. Henüz 28 yaşında olan bu mesleğin de günün koşullarına göre revize edilerek, bu meslek mensuplarının bilgi, birikim ve tecrübelerinden etkin ve aktif olarak yararlanması gerekiyor.

KDV reformunun başarılı olabilmesi için, bağlı (gelir/kurumlar/vergi usul) kanunlarının da günün koşullarına cevap verecek şekilde değiştirilmesi ve gelir üzerinden alınacak vergilerin artırılması gerekiyor. Ayrıca, birleştirilmesi düşünülen gelir ve kurumlar vergisinin tek vergi 'Gelir Vergisi Kanunu' adı altında toplanması konusunda ise, uygulama açısından olası sıkıntılara yol açmaması için çok hassas davranılması ve gerekiyor.

